

Finansal Risklerin Yönetilmesinde Türev Ürünlerin Kullanımı: Borsa İstanbul (Bist) 100 Endeksi'ndeki Şirketler Üzerine Bir Araştırma

Usage Derivatives In Management Financial Risks: A Study On Firms In Borsa Istanbul (Bist) 100 Stock Index

Erdal YILMAZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Turizm Fakültesi
Turizm İşletmeciliği Bölümü
Samsun, Türkiye
eyilmaz@omu.edu.tr

Tünay ASLAN

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Öğrencisi
Sakarya, Türkiye
tunay_aslan@hotmail.com

Özet

Faaliyetleri sonucunda çeşitli risklere maruz kalan işletmeler, bu riskleri yönetmek ve riskten korunmak için çeşitli araçlar kullanmaktadırlar. Finansal risklerden korunmak için kullanılan en önemli araçlardan biri de türev ürünlerdir. İşletmelerin belirsizlik, gelecekteki fiyat değişiklikleri ve diğer nedenlerle ortaya çıkabilecek finansal risklere karşı kullandıkları türev ürünler, geleceğe yönelik fiyat dalgalanmalarının azalmasına ve piyasa mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işlemesine katkıda bulunmaktadır. Bu çalışmada başlıca türev ürünler hakkında bilgiler verildikten sonra, BIST-100 Endeksi'nde kayıtlı mali sektör dışındaki şirketlerin finansal araçlardan kaynaklanan risklere karşı türev ürün kullanma düzeyleri ve bu şirketlerin hangi tür türev ürün kullandıkları araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, çalışma kapsamındaki şirketlerin 2013 yılında %36'sı, 2014 yılında %45'i finansal risklere karşı türev ürün kullandıkları tespit edilmiştir. Şirketlerin faiz riskine karşı en fazla swap sözleşmelerini kullandıkları, kur riskine karşı ise vadeli alım satım sözleşmelerini (forward, future) daha fazla tercih ettikleri tespit edilmiştir. Diğer fiyat risklerine karşı ise opsiyon sözleşmeleri daha fazla kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türev Ürünler, Risk, Finansal Riskten Korunma

Abstract

Firms that experience risks as a result of their activities, use various tools to manage these risks and be protected against them. One of the most significant tools used for protection against financial risks is derivatives. Derivatives used by firms to eliminate the financial risks caused by uncertainty, future price changes and other factors, contribute to diminish fluctuations on future prices and market mechanism to operate in a reliable environment. In this study, after informing about primary derivative products, research is focused on the level of usage of derivatives against

risks caused by financial tools by firms registered on BIST 100 stock index operating in other than financial sector and which derivative products are being used by mentioned firms. In the result, it is founded that in 2013, 36 % of the firms and in 2014, 45 % of the firms in the context of the study use derivative products against financial risks. It is also founded that firms use swap contracts against interest risks, and futures contracts are preferred by firms against exchange risk. In addition to this, option contracts are mostly used against other price risks.

Keywords: *Derivatives, Risk, Hedge*